

Finansowanie transformacji polskiej energetyki w kierunku neutralności klimatycznej

Warszawa, 21.10.2021 r.

Plan prezentacji

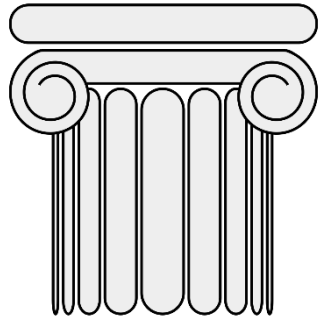
- Priorytety polityki energetycznej Polski
- Potrzeby finansowe w zakresie transformacji energetycznej
- Źródła finansowania transformacji energetycznej
- Zarządzanie finansowaniem transformacji energetycznej

Wybrane źródła finansowania

- Środki polityki spójności 2021-2027 (program FEnIKS)
- Instrument na rzecz Odbudowy i Wzmocnienia Odporności
- *Mechanizm Sprawiedliwej Transformacji*
(Fundusz Sprawiedliwej Transformacji)
- Główne źródła finansowania wybranych rodzajów inwestycji w obszarze „transformacji energetyki”

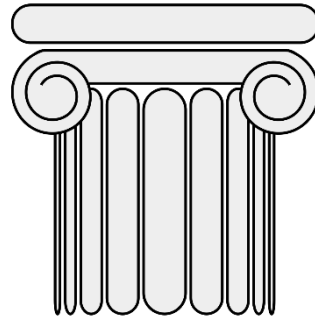
FILARY Polityki Energetycznej Polsko do 2040

I filar

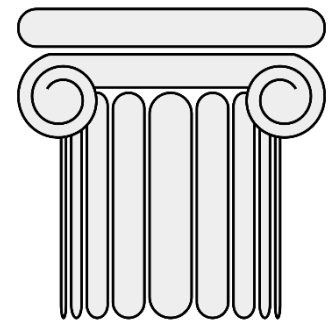
Sprawiedliwa
transformacja

II filar

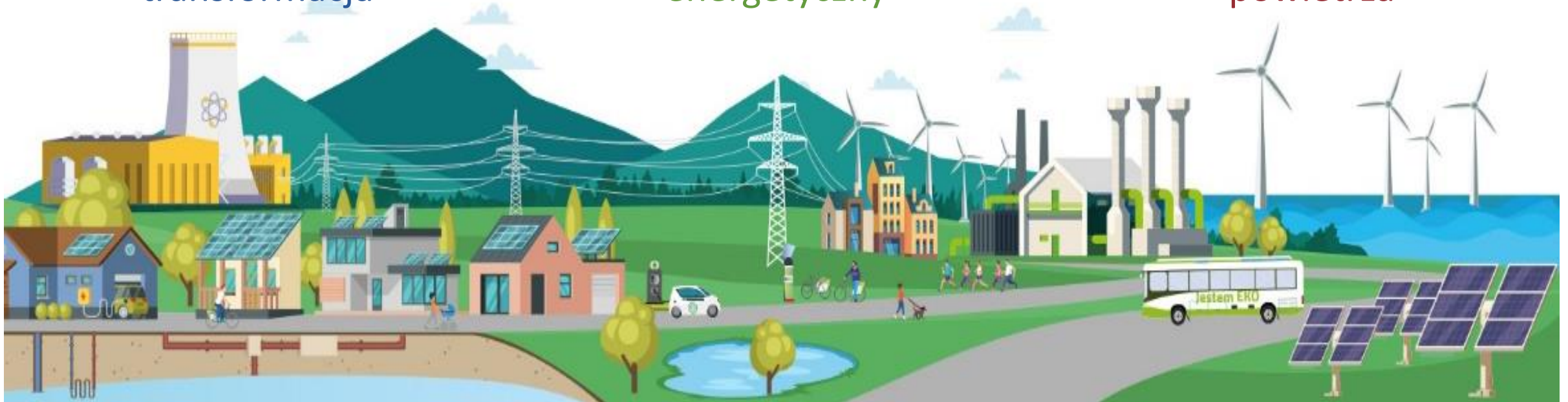

Zeroemisyjny system
energetyczny

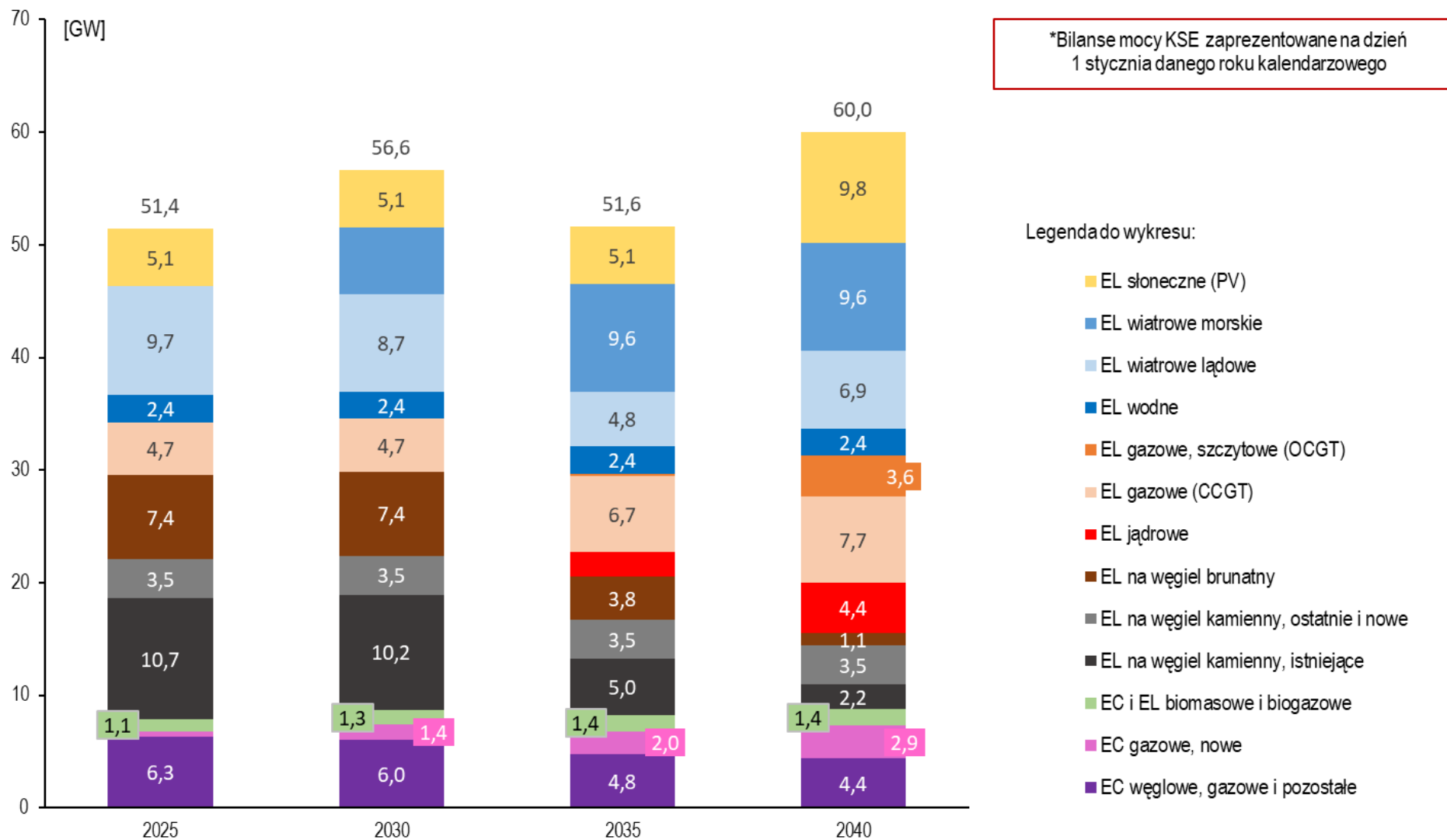
III filar

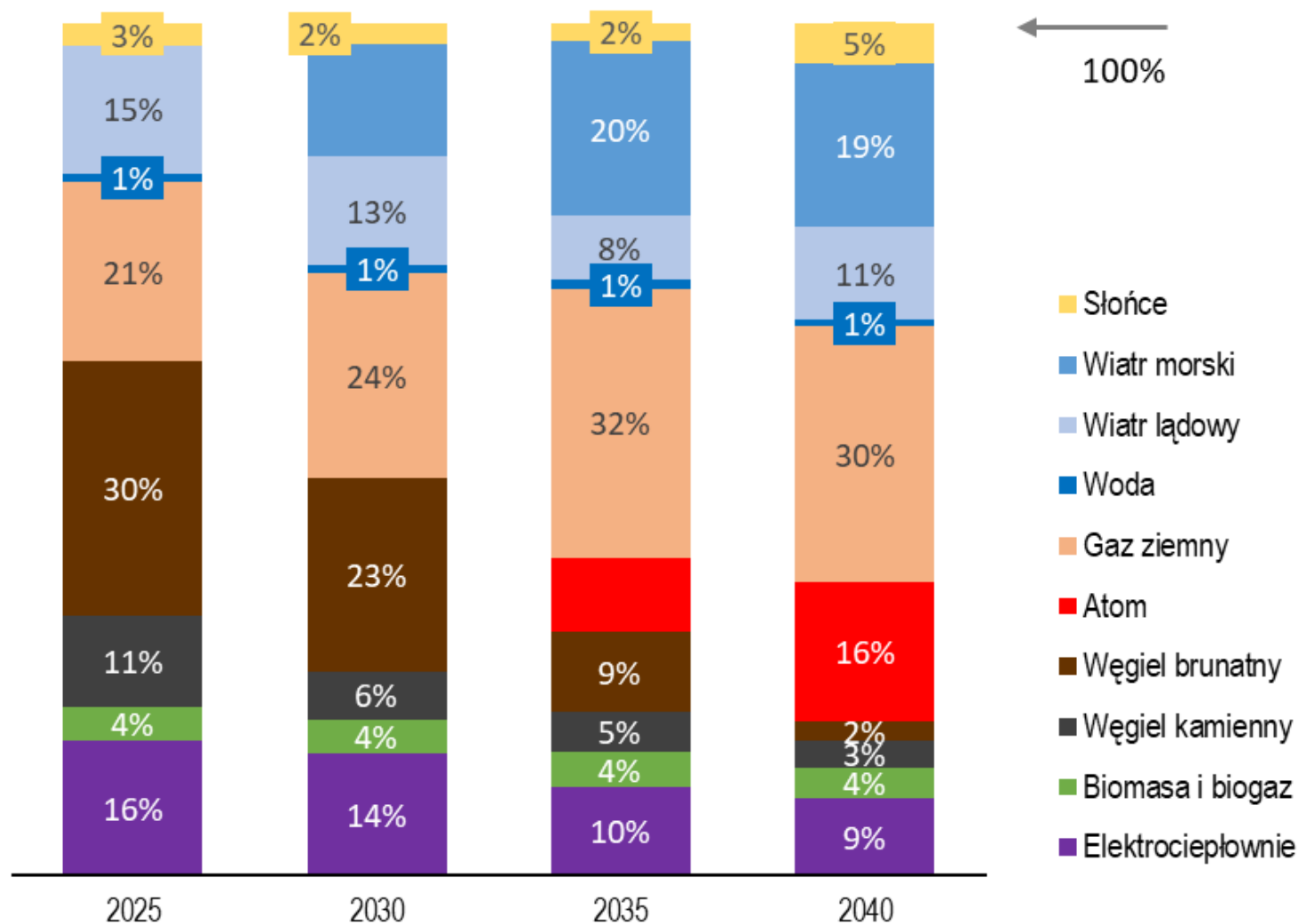
Dobra jakość
powietrza

Struktura mocy zainstalowanej netto [GW] do 2040 r. (scenariusz wysokich cen PEP2040)

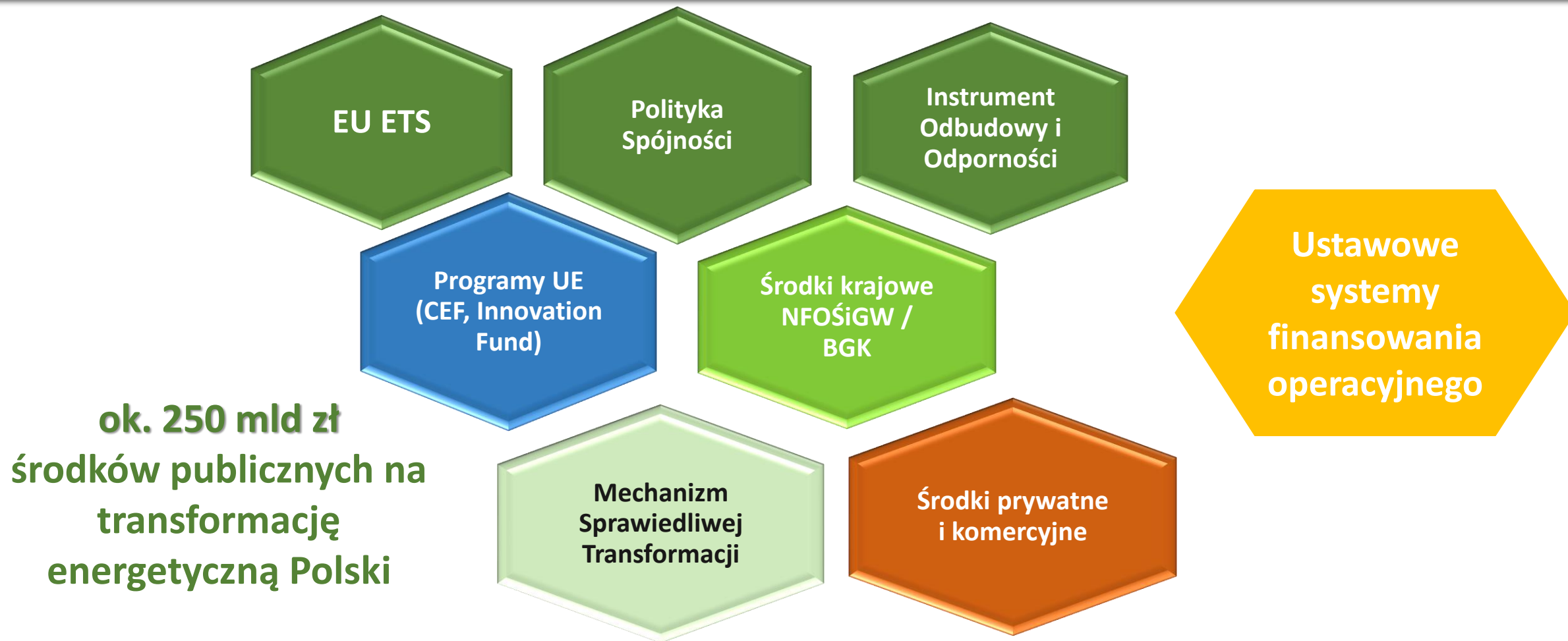
Udział źródeł w strukturze produkcji energii elektrycznej do 2040 r.

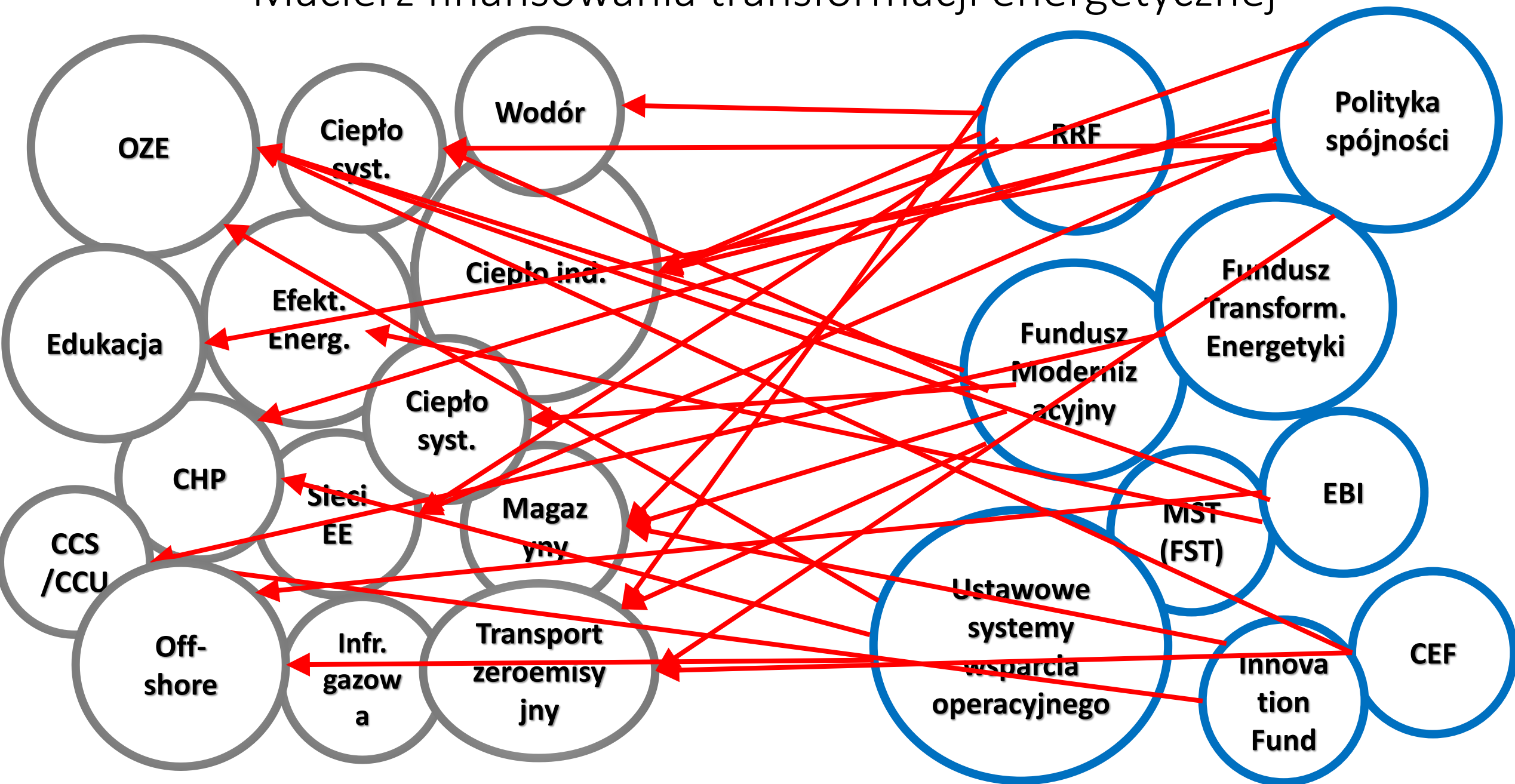
Szacowane nakłady inwestycyjne transformacji energetycznej Polski (PEP2040)

1 600 mld zł

Architektura ekosystemu finansowania transformacji niskoemisyjnej – przykładowe zagraniczne i krajowe instrumenty

Macierz finansowania transformacji energetycznej

Czynnik wpływające na wybór źródła finansowania dla danego typu inwestycji

- ✓ Źródło finansowania danego programu,
- ✓ Zakres interwencji w ramach danego programu (wykluczenia),
- ✓ Horyzont czasowy finansowania inwestycji w ramach danego programu,
- ✓ Pomoc publiczna - kumulacja pomocy publicznej,
- ✓ Charakter odbiorcy wsparcia / Skala projektu,
- ✓ Forma wsparcia (dotacja / instrumenty zwrotne: pożyczka / equity / gwarancje)
 - rentowność inwestycji,
- ✓ Taksonomia (zasada DNSH).

Proces budowy (*finansowania*) transformacji energetycznej Polski – koncepcja komplementarności

Ustawowe systemy wsparcia operacyjnego (OZE, CHP, off-shore)

EOG

CEF

Środki EBI
(Invest EU)

*Fundusz
Sprawiedliwej
Transformacji*

Fundusz
Modernizacyjny

FTE

Środki krajowe
(NFOŚiGW / BGK)

Polityka
spójności

RRF
(KPO)

Polityka Spójności 2021–2027 (program FeNIKS)

Wieloletnie Ramy Finansowe (WRF) 2021-2027

In billion euro, current prices

I. SINGLE MARKET, INNOVATION AND DIGITAL €187.4

- 1 Research and Innovation
- 2 European Strategic Investments
- 3 Single Market
- 4 Space

II. COHESION AND VALUES €442.4

- 5 Regional Development and Cohesion

- 7 Investing in People, Social Cohesion and Values

III. NATURAL RESOURCES AND ENVIRONMENT €378.9

- 8 Agriculture and Maritime Policy
- 9 Environment and Climate Action

IV. MIGRATION AND BORDER MANAGEMENT €34.9

- 10 Migration
- 11 Border Management

V. SECURITY AND DEFENCE €27.5

- 12 Security
- 13 Defence
- 14 Crisis Response

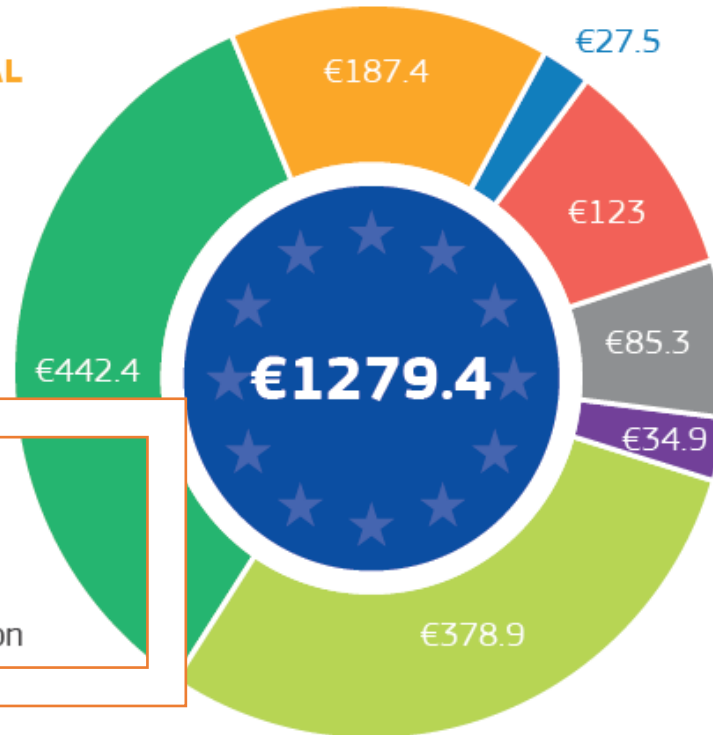
VI. NEIGHBOURHOOD AND THE WORLD €123

- 15 External Action
- 16 Pre-Accession Assistance

VII. EUROPEAN PUBLIC ADMINISTRATION €85.3

- 17 European Public Administration

Budżet Unii Europejskiej na lata 2021-2027

uproszczenie

przejrzystość

elastyczność

Hierarchia aktów pranych UE w ramach polityki spójności 2021-2027

Rozporządzenie
ogólne

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2021/1060

z dnia 24 czerwca 2021 r.

ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (...)

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO
I RADY (UE) 2021/1058

z dnia 24 czerwca 2021 r.

w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności

Jedno
rozporządzenie
dla obu
funduszy

Kluczowe kwestie w ramach programów polityki spójności na lata 2021-2027

Wymagany limit 37% wydatków klimatycznych w ramach Funduszu Spójności

Wymagany limit 30% wydatków klimatycznych w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego

Większy udział finansowania zwrotnego (pożyczki, gwarancje, equity, itd.)

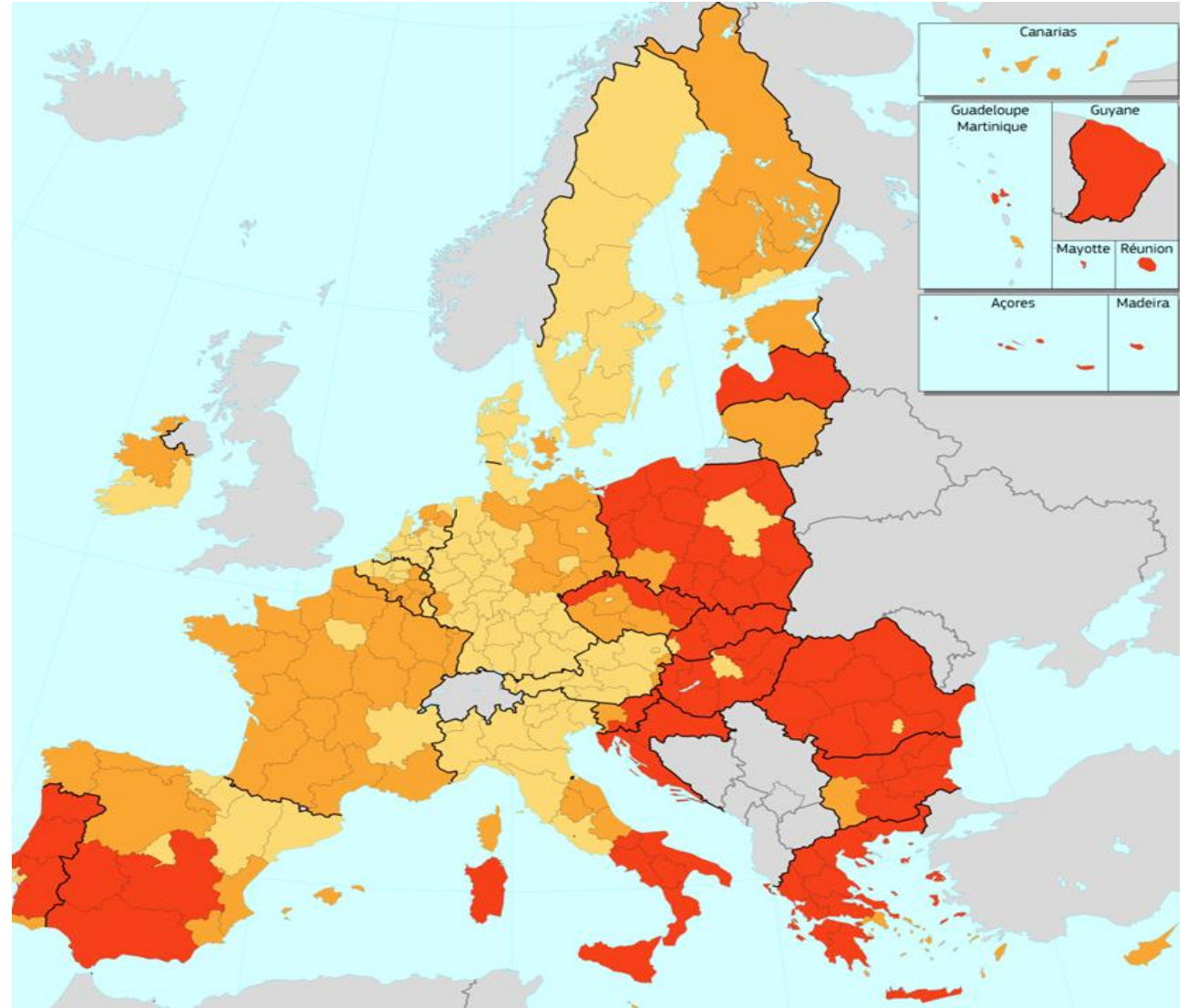
Rozszerzona możliwość korzystania z kosztów uproszczonych i finansowania niezwiązanego z kosztami

Konieczność spełnienia przez PCz tzw. warunkowości podstawowej

Brak dużych projektów; zamiast tego „operacje o znaczeniu strategicznym” nadzorowane przez komitet monitorujący

Maksymalne poziomy dofinansowania wg regionów w perspektywie 2021-2027

Limit wkładu UE	
70%	Regiony słabiej rozwinięte Fundusz Spójności Interreg
55%	Regiony w okresie przejściowym
40%	Regiony lepiej rozwinięte

Obszary wsparcia w ramach FS i EFRR
(art. 3 ust. 1 lit. b Rozporządzenia nr 2021/1058)

Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna i przechodząca w kierunku gospodarki zeroemisyjnej oraz odporna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do nich, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem, oraz zrównoważonej mobilności miejskiej (CP 2) – poprzez:

- (i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych;**
- (ii) wspieranie energii odnawialnej** zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju;
- (iii) rozwój inteligentnych systemów i sieci energetycznych oraz systemów magazynowania energii poza transeuropejską siecią energetyczną (TEN-E);**
- (...)**
- (viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej;**

Wyłączenia z finansowania z FS i EFRR
(art. 7 ust. 1 lit. B Rozporządzenia nr 2021/1058)

1. Wsparcia z EFRR i Funduszu Spójności nie udziela się na:

a) likwidację lub budowę elektrowni jądrowych;

b) inwestycje służące redukcji emisji gazów cieplarnianych pochodzących z wykazu działań wymienionych w załączniku I do dyrektywy 2003/87/WE;

(...)

h) inwestycje w zakresie produkcji, przetwarzania, transportu, dystrybucji, magazynowania lub spalania paliw kopalnych,

Wyłączenia z finansowania z FS i EFRR
(art. 7 ust. 1 lit. B Rozporządzenia nr 2021/1058) cd.

1. Wsparcia z EFRR i Funduszu Spójności nie udziela się na:

(...)

h) inwestycje w zakresie produkcji, przetwarzania, transportu, dystrybucji, magazynowania lub spalania paliw kopalnych,

z wyjątkiem:

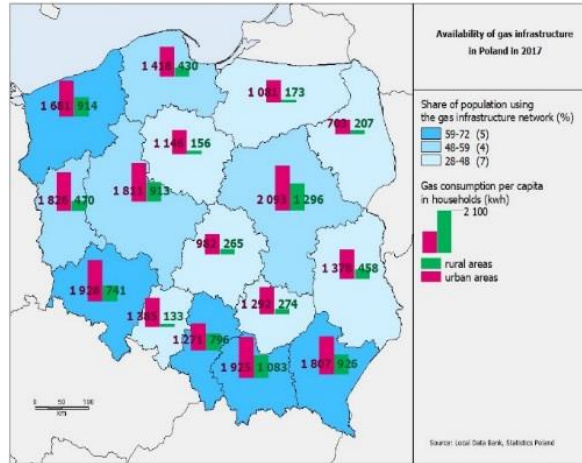
(i) wymiany systemów ciepłowniczych zasilanych stałymi paliwami kopalnymi, tj. węglem kamiennym, torfem, węglem brunatnym, łupkami bitumicznymi, na systemy grzewcze zasilane gazem ziemnym w celu:
— **modernizacji systemów ciepłowniczych i chłodniczych do stanu „efektywnego systemu ciepłowniczego i chłodniczego”**, zdefiniowanego w art. 2 pkt 41 dyrektywy 2012/27/UE,

— **modernizacji elektrociepłowni do stanu „wysokosprawnej kogeneracji”**, zdefiniowanej w art. 2 pkt 34 dyrektywy 2012/27/UE,

— **inwestycji w wymianę instalacji** zasilanych węglem kamiennym, torfem, węglem brunatnym lub łupkami bitumicznymi, na kotły i systemy ciepłownicze zasilane gazem ziemnym **w budynkach** mieszkalnych i niemieszkalnych;

(ii) inwestycji w rozbudowę, zmianę przeznaczenia, przekształcenie lub modernizację sieci przesyłowych i dystrybucyjnych gazu pod warunkiem, że inwestycje takie **przygotowują te sieci na wprowadzenie do systemu gazów odnawialnych i niskoemisyjnych, takich jak wodór**

Gaz jako paliwo przejściowe w transformacji energetycznej

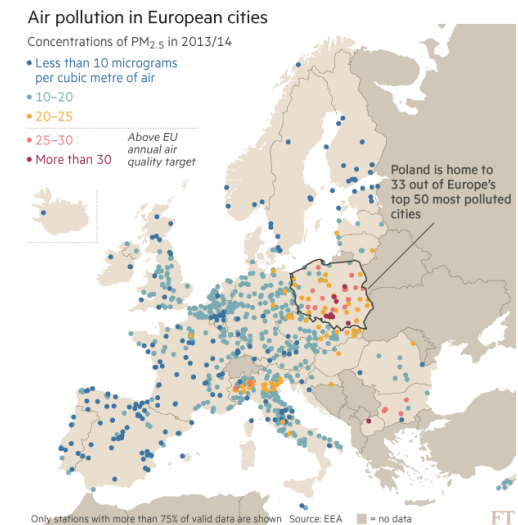
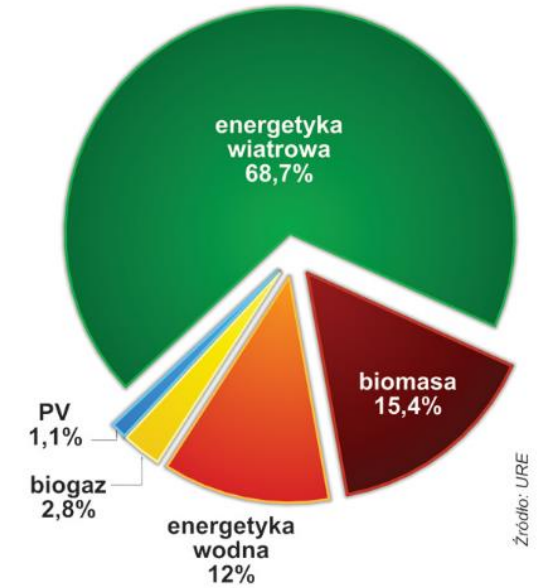
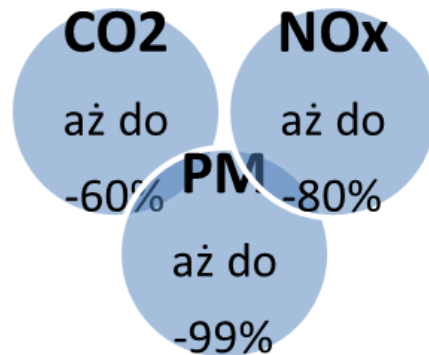

Rozwój
cywilizacyjny

Back-up dla
OZE

Redukcja
CO₂

Czyste
powietrze

Wydatki na energię i środowisko w polityce spójności 2021-2027

Kwota wydatków na **CP2** *Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa* wynosi w Umowie Partnerstwa wynosi **21 mld euro**.

Program Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027

Program Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS) stanowi następcę Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (POIiŚ 2007-2013 oraz POIiŚ 2014-2020).

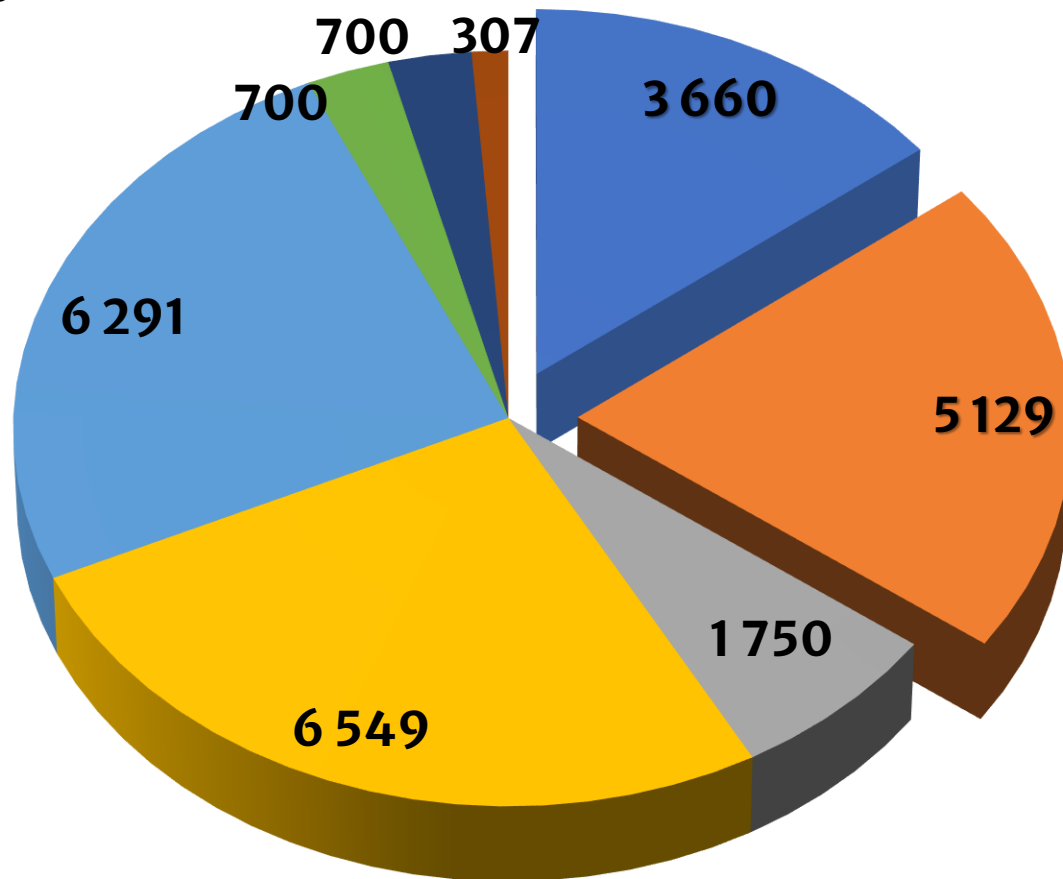
Planowany budżet programu to: ponad **25 mld euro**.

Obszary będące w kompetencjach **Ministerstwa Klimatu i Środowiska** będą wspierane w ramach dwóch priorytetów finansowanych z dwóch różnych funduszy:

- ***I Wsparcie sektorów energetyka i środowisko z Funduszu Spójności*** – planowany budżet **3 660 000 000 euro**
- ***II Wsparcie sektorów energetyka i środowisko z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego*** – planowany budżet **5 129 000 000 euro**.

Program Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027

Podział alokacji FEnIKS
na priorytety (mln euro)

- I. Energetyka i środowisko FS
- II. Energetyka i środowisko EFRR
- III. Transport miejski
- IV. Transport FS
- V. Transport EFRR
- VI. Zdrowie
- VII. Kultura
- VIII. Pomoc techniczna

Instrument na rzecz Odbudowy i zwiększenia Odporności (Krajowy Plan Odbudowy)

Wymogi KE odnośnie projektów wskazanych do KPO

- ✓ wzmocnienie potencjału wzrostu,
- ✓ wzmocnienie potencjału tworzenia nowych miejsc pracy,
- ✓ wzmocnienie cyfrowych zmian w społeczeństwie i gospodarce,
- ✓ wsparcie zmian w kierunku tzw. zielonej gospodarki.

Krajowy Plan Odbudowy

– Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększenia Odporności

Całkowity budżet dla Polski to

- **23,9 mld euro wsparcia bezzwrotnego (dotacje)**
- **34,2 mld euro pożyczek**

**Na cele związane z transformacją energetyczną Polski
w ramach KPO zaplanowano:
ok. 32 mld zł dotacji oraz ok. 28 mld zł pożyczek:**

Instrument na rzecz Odbudowy i Wzmocnienia Odporności

Uwarunkowania

- Zupełnie **nowy** instrument;
- Krótszy okres wdrażania projektów względem polityki spójności (2026 vs. 2029) – **promowanie projektów gotowych**, możliwych do wdrożenia;
- **Markery klimatyczne** – konieczność przeznaczenia **minimum 37%** alokacji na działania związane z klimatem;
- Powiązanie projektów i płatności na rzecz PCz z reformami (**projekty mają przyczyniać się do realizacji konkretnych zobowiązań państw członkowskich**);
- Oprócz finansowania **dotacyjnego** – również finansowanie **pożyczkowe**.

Mechanizm Sprawiedliwej Transformacji

Mechanizm Sprawiedliwej Transformacji – III filary

Fundusz Sprawiedliwej Transformacji

Budżet UE
+ Europejski Fundusz
Odbudowy
+ współfinansowanie ze
środków krajowych

InvestEU

Specjalny system
sprawiedliwej
transformacji

Instrument pożyczkowy na rzecz sektora publicznego

Pożyczki z elementem
dotacji udzielane
przez Europejski Bank
Inwestycyjny i innych
partnerów
finansowych

W celu przeprowadzenia **transformacji społeczno – gospodarczej** regionów górniczych

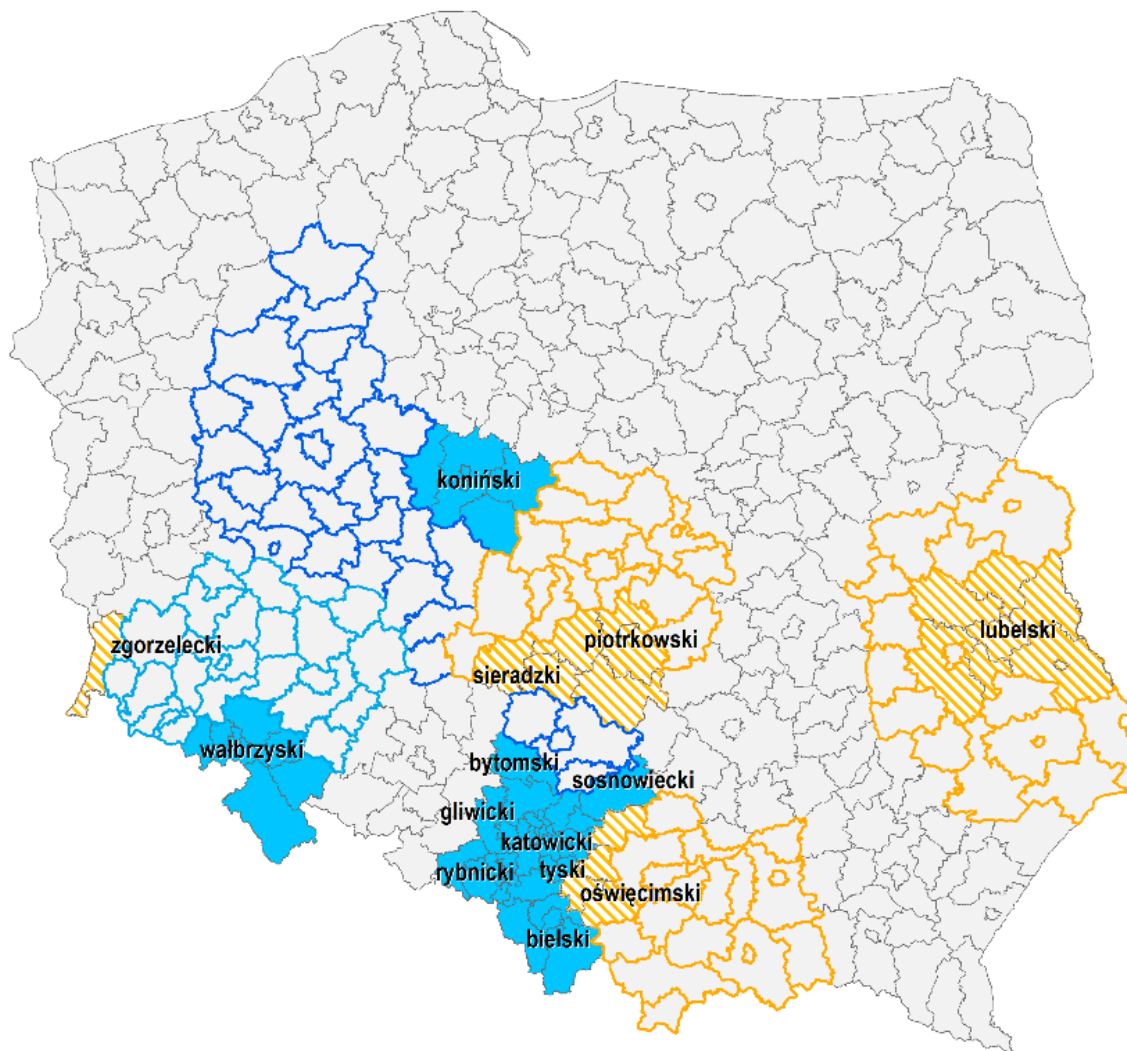
CELE STRATEGICZNE DLA ZAPLANOWANYCH INTERWENCJI POWINNY:

- Przyczyniać się do łagodzenia skutków transformacji;
- Pokazywać realny wpływ na tworzenie trwałych, atrakcyjnych miejsc pracy;
- W istotny sposób oddziaływać na gospodarkę regionu;
- Być nakierowane na przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego, wynikającego z transformacji energetycznej regionu i kraju;
- Powinny wychodzić naprzeciw przyszłym wyzwaniom.

Podregiony NUTS 3 do objęcia wsparciem FST

- **śląskie:**
katowicki,
tyski, bielski,
rybnicki,
gliwicki,
bytomski,
sosnowiecki
- **wielkopolskie:**
koniński
- **dolnośląskie:**
wałbrzyski

**Do przesądzenia
(trwają rozmowy z KE):**

- **lubelskie:** lubelski
- **łódzkie:** piotrkowski
- **małopolskie:** oświęcimski
- **dolnośląskie:** zgorzelecki

Projekt podział budżetu w ramach FST

4.4 miliarda euro:

- śląskie – 2,066 mld EUR
- łódzkie - 344 mln EUR
- małopolskie - 247 mln EUR
- lubelskie - 248 mln EUR
- dolnośląskie - 556 mln EUR
- wielkopolskie - 387 mln EUR
- *koperta krajowa - 560 mln EUR*

Kluczowe dokumenty w ramach Funduszu Sprawiedliwej Transformacji

Krajowy Plan Sprawiedliwej Transformacji

MKiŚ

TPST

TPST

TPST

TPST

TPST

TPST

**Urzędy
Marszałkowskie**

Umowa społeczna określająca plan transformacji sektora
górniczego

MAP

Krajowy Plan
na rzecz Energii
i Klimatu

Polityka
energetyczna
Polski do 2040

Polityka
Ekologiczna
Państwa

*Główne źródła finansowania wybranych
rodzajów inwestycji w obszarze
„transformacji energetycznej”*

Główne instrumenty wsparcia OZE dla odbiorców indywidualnych

Polityka Spójności (POIŚ2014-2020 - *Mój prąd 3.0 i 4.0, RPO & FeNIKS)**

„Fundusz Odbudowy” – KPO (*PP Czyste powietrze*)

Fundusz Modernizacyjny (ciepło indywidualne)

* Środki w ramach Instrumentu REACT EU – do wydatkowania do końca 2023 r.

Główne instrumenty wsparcia dużego OZE

Ustawowy system wsparcia operacyjnego

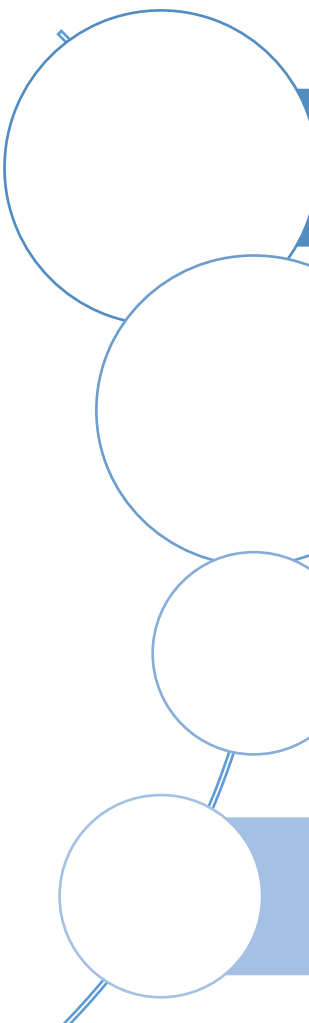
Polityka Spójności - FeNIKS & RPO

„Fundusz Odbudowy” – KPO (klastry energii)

CEF, EOG, Invest EU, Innovation Fund

Fundusz Modernizacyjny / Fundusz Transformacji Energetyki

Główne instrumenty wsparcia off-shore

Ustawowy system wsparcia operacyjnego

Fundusz Odbudowy – KPO (*pożyczki*)

EBI, EBOiR, BŚ, Banki komercyjne

ew. Fundusz Modernizacyjny / Fundusz Transformacji Energetyki

Główne instrumenty wsparcia ciepłownictwa systemowego

WYKLUCZENI Z DOTACJI KRAJOWYCH I UNIJNYCH

„Fundusz Odbudowy” – KPO (jednostki wytwórcze do 50 MW)

Polityka Spójności - FeNIKS (infrastruktura sieciowa)

Fundusz Modernizacyjny (jednostki wytwórcze pow. 50MW)

Fundusz Transformacji Energetyki

EOG

Główne instrumenty wsparcia infrastruktury sieciowej energii elektrycznej

Polityk Spójności (FEnIKS, FEPW, RPO)

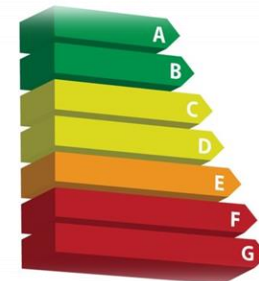
„Fundusz Odbudowy” - KPO (sieć przesyłowa)

Fundusz Modernizacyjny (AMI – liczniki inteligentne, infrastruktura pod EV)

Fundusz Transformacji Energetyki

EOG

Główne instrumenty wsparcia efektywności energetycznej przedsiębiorstw

Polityk Spójności (FEnKS, RPO, FE NG)*

„Fundusz Odbudowy” – KPO (*pożyczki*)

Fundusz Modernizacyjny & Fundusz Transformacji Energetyki

Invest EU, sektor bankowy

*prawdopodobnie instrumenty zwrotne: gwarancje, pożyczki, z elementami wsparcia bezzwrotnego

Zero- i niskoemisyjny transport

„Fundusz Odbudowy” – KPO (nisko i zeroemisyjny transport publiczny)

Polityka Spójności (niskoemisyjny transport szynowy)

Środki NFOŚiGW (Mój elektryk)

Fundusz Modernizacyjny / CEF (punkty ładowania)

Fundusz Transformacji Energetyki

Główne instrumenty wsparcia – wodór

„Fundusz Odbudowy” - KPO

Środki NFOŚiGW

ew. Fundusz Modernizacyjny / Fundusz Transformacji Energetyki / Polityka Spójności

Dziękuję za uwagę

